

REDACȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

pe 1 șir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Deputațiunea săsească.

O deputațiune, compusă din tot ce este ales între damele sase, a sosit la Viena. Scopul deputațiunii este a cere o audiență la Curte și a ruga pe M. Sa Monarchul să nu sancționeze proiectul de lege privitor la maghiarizarea numelor comunelor. Deputațiunea a dus cu sine și o adresă omagială, subscrisă de toate damele de prin orașele și satele săsești din Ardeal.

Nu se știe încă soarta deputațiunii.

Dacă trebuie să credem însă ziarelor maghiare „bine informate“, deputațiunea nu va fi primită de M. Sa Monarchul. În sfârșit, guvernul unguresc este destul de tare la Viena, pentru a face ca deputațiunea săsească să aibă același rezultat ca cea română dela 1892.

Tot așa însă și Sașii: nu și vor fi legat toate speranțele de soarta acestei deputațiunii, care chiar dacă va fi primită, cu greu va putea să determine pe M. Sa Impăratul a lua poziție contra guvernului Seu din Budapesta. Mai ales când se știe, că ori-ce proiect de lege se prezintă Dietei numai cu prealabila autorizațiune a Monarchului.

Dar un lucru știm cu toții: mergerea deputațiunii săsești la Viena în lumea mare n'are să rămână fără efect. Foile toate — îndeosebi cele germane — vor lua cunoștință despre pașii damelor sase, după cum vor publica desigur și adresa pe care o dăm și noi în altă parte a ziarului nostru.

Și aceasta este lucrul principal. Românii, știam și noi la 1892 că o audiență cu greu se poate exopera. Mergând însă la Viena cu Memorandumul nostru și publicându-l, eram convinși că un mare serviciu facem cauzei, fiind chiar presa dușmană nouă să înregistreze doleanțele drepte ce prezentăm înaltului tron.

Nu mai așa puteam pune în discuțiunea lumii mari chestiunea națională română. Și cine poate tăgădui că ne-am ajuns scopul, că deputațiunea Memorandumului a spart gheața și a risipit negura din jurul cauzei naționale române, că de atunci și capetele încoronate și întreaga lume cultă vedea poporul român cu totul în altă lumină?!

Așa are să se întâmple și cu deputațiunea săsească. Damele sase fac în chipul acesta serviciu tuturor naționalităților nemaghiare din Ungaria, pentru că atentatul pe care ele îl denunță Tronului este îndreptat nu numai contra Sașilor, ci și împotriva celorlalte naționalități... Nu e deci

Român, Sârb și Slovac, care să nu subscrie tot ce delegațiunea săsească spune în a sa adresă.

De aceea, urmărim cu simpatie toți pașii delegațiunii săsești și dorim succes deplin concetățenilor noștri sași.

Mergerea la Viena a deputațiunii damelor sase dă prilegiu Ungurilor să-și arate din nou mult trimbițatul „cavalerism“.

Furioși că ear' sunt dați de gol, patrioții cu patentă aruncă, în presa lor, cele mai grosolane invective la adresa damelor sase. „Budapesti Hir-lap“ (25 Ianuarie) de pildă este supărat până într'atâta, încât după-ee le batjocorește, le dă sfatul să-și ia bărbații în spate și să plece cu ei din Transilvania. Ingrății de patrioți uită că Sașii au adus și susțineau cultura în Ardeal pe când fiii lui Arpád în Carpați abea din nume erau cunoscuți.

Remânco numai, ca patrioții să bombardeze și casele celor din delegațiunea săsească, după cum au bombardat case și au atacat în stradă pe Români... Poate că ar face-o și cu Sașii... Ungurii au însă rețorocul cu în orașele săsești cum e Sibiuul, Mediașul, Bistrița și Oraștie, să fie în număr atât pe mic, încât și pe stradă vorbesc încet, căci curagiul lor e mare numai când sunt o sută contra...unu!

Succesul lui Jeszenszky. Ziarele maghiare reproduc cu mare bucurie un articol apărut în „Il Veneto“ și „Il Paese“ scris de marele mișel Fava, care după ce nu a putut să se vîndă Ligei, s'a vîndut lui Jeszenszky... Serie acum în contra antisemitismului Românilor din regat... Ziarele maghiare spun că cele două ziare italiene cari adăpostesc prosa lui Fava sunt ziare „de mare autoritate“ (?)... Li e rușine să spună însă orașul unde apar...

Cât de mult condeiu simbriaș a intrat în vederile stăpânilor sei, se vede de altfel și d'acolo, că-i acuză pe frații noștri din regat de irredentism, spunând că luptă — pentru încorporarea Ardealului... Nu vor reuși însă, căci el, Ováry și Jeszenszky vor ridica Europa întreagă în contra atentatorilor la pacea europeană!... Ce caraghioși!... Și când ne gândim că asemenea pécătos a fost purtat în alaiu prin România!

Din Dieta croată. În ședința dela 24 c. a. Dietei din Agram opoziția coalizată a depus un proiect care tinde la restrângerea drepturilor presidentului de a exclude dela ședințe deputații pe timp atât de îndelungat.

D'asemeni a propus vot de neîncredere presidentului și l'a provocat să-și dea demisia.

Contele Erdödy a propus însă vot de încredere și trecerea la ordinea zilei.

Venind rëndul votării, propunerea acestă din urmă a înrunit 37 voturi ear a opoziției 18 voturi.

Lăudat de dușmani.

Scriind un lung articol despre episcopatul gr. catolic din Oradea-Mare, „Budapesti Hir-lap“ (25 Ianuarie) zice despre faimosul Dr. Laurán următoarele:

„Lui îi este incredințată preparandia și institutul de băieți, adevăc seminarul cel mic. Să privim numai p'acest din urmă, pentru a cunoaște pe Dr. Laurán. Institutului 'i-a mers vestea până peste Tisa și chiar părinții maghiari trimt copiii bucuros aici. În fiecare an sunt în institut 15—20 elevi maghiari. Ultraștii valachi au eschis de mult pe canonicul Laurán din rëndul Românilor de treabă, pentru-că așa zic, sub direcția lui seminarul a degenerat într'atâta, încât întrinsul nu se m'ri vorbește decât ungurește. Un bărbat scriitor maghiar, care tot-odată este și un înalt demnitar al comitatului, a vizitat cu un prilej seminarul. A așteptat, așa scrie în cartea sa — să audă în seminar cuvânt și cântare românească... Care nu 'i-a fost însă mirarea, când ajungând în curte, a auzit pe elevi vorbind ungurește...“

Serisele de mai sus ar trebui să determine pe P. S. Sa Episcopul Pavel a da canonicului Laurán cât mai puțin teren pentru a-și câștiga drept la asemenea laude.

Logică ungurească.

Statisticianii și etnografi maghiari afirmă că o mulțime de comune maghiare din Bihor și alte comitate s'au romanisat.

Să presupunem că așa este, că comunele cu nume ungurești, dar locuite azi numai de Români, în adevăr au fost odată ungurești... Ce dovedește aceasta? Dovedește forța de rezistență, vitalitatea neamului românesc. Dovedește că chiar asupriți și desmoșteniți cum am fost veacuri de arëndul, noi am știut să asimilăm însăși rasa dominantă.

Urmare logica ar fi deci ca Ungurii să nu se laude când vorba e de asemănare între ei și noi și mai ales să nu încerce a ne maghiarisa, azi, când și între noi sunt cărturari, când conștiința națională este deșteptată până și între Români dintre cele mai ascunse și mai serace sate românești.

Ca toate însă, așa și logica la Unguri este intoarsă pe dos.

Astfel, chiar în „Budapesti Hir-lap“ de ieri, fiind vorba despre forța de asimilare a Românilor, se serie:

„Umît ar putea deci să se întrebe ori și cine: cum se face, că deși seminariștii români gr.-cat. învață în școli ungurești, ajungând la sate, se schimbă cu dese-vîrsire. Cauza acestei metamorfoze este rezistența poporului și profunda credință ce Românii o au către obiceiurile lor vechi, dar mai ales împrejura-rea, că legile noastre prea le acordă multe libertăți și privilegii, fără ca în schimb să le ceară alt-ceva de cât fidelitatea către patrie“... Recunosc deci tăria noastră, și pentru-că avem buna însușire de a ține la neamul nostru, în loc să ne lase în pace, Ungurii pledează pentru maghiarizarea cu forța și oamenii lor învățați află că ne bucurăm de „prea multe libertăți“ și chiar de „privilegii“... Ear în schimb nu ni-se cere de cât... fidelitatea către patrie!

Adevăc ce să ni-să mai ceară? Decapitarea națională? Să ne declarăm așa, peste noapte, Unguri?

Dar' logica ungurească se arată mai în splendoare în acel pasagiu al articolului, unde după-ee arată că preoții români gr.-catolici (îndeosebi cei crescuți de „patriotul“ Laurán!) se maghiarizează mai ușor, și că în familiile lor vorbesc ungurește, se duc la petreceri ungurești etc., etc., însă numele comunelor maghiare cari s'au romanisat tocmai în eparchia oradană, va să zică acolo, unde maghiarisării 'i-se opune rezistența cea mai neînsemnată!

Ce să observe însă publiciștii maghiari aceste salturi logice? Și cum ar mai fi ei „patrioți“, dacă ar trage concluzie și ar învăța din constatările ce li-se impun ori-cât ar voi să le ocolească.

Ei merg înainte, răsboindu-se cu logica, întocmai după-cum se răsboiesc cu tot ce este dreptate și moralitate.

Adresa damelor sase

Eată în toată întregimea sa adresa ce damele sase au dus-o la Viena, pentru a o prezenta M. S. Monarchului:

Majestatea Voastră ces. și apost. regala!
Preagrațiosul nostru Domn!

Luăm la cunoștință îngrijire și durere, care în zilele acestea a făcut să tresară toți locuitorii nemaghiari ai scumpei noastre patrii, Ungaria, ne luăm îndrăzneală a ne prezenta înaintea Majestății Voastre și a ne ruga, ca cererea noastră să fie ascultată. Prin proiectul de lege „Despre numele de comune“, care a fost prezentat Dietei din partea guvernului ungar și acceptat de aceasta, să intenționează a se stîrpi și numele germane ale orașelor, opidelor și satelor noastre, moștenite dela antecesorii noștri; să intenționează a se stinge amintirea unui trecut de șapte sute de ani, plini de muncă și merite, intrupat în ele; se intenționează a se nimici graiul german al patrii noastre transilvane.

Bărbații poporului nostru au făcut tot ce a fost posibil pe cale constituțională de-a apăra poporul nostru și numele noastre de batjocura, cu care sunt amenințate în reprezentanțele orașelor și comunelor, în adunările tuturor cercurilor electorale săsești au protestat contra proiectului de lege, exprimându-și cea mai înflăcărată indignare; ei au provocat pe deputații dietali ai lor, să iee poziție hotărâtă contra proiectului și să iese din partidul guvernului, care a ajuns să recomande spre primire un proiect de lege, care vatămă așa de adânc caracterul nostru german.

Acum, după-ce toate mijloacele constituționale sunt exhauriate, vedem pe bărbații și părinții noștri încovoiați de durere, că le-a fost imposibil a salva moștenirea și onoarea antecesurilor. Noi însă, femeile săsești, cari am jurat la altarul Domnului, că nu vom părăsi pe bărbații noștri nici în pericol și în lipsa cea mai mare și noi, fetele săsești, aducându-ne aminte de porunca a patra, care ne poruncește, ca să ușurăm povara grelelor griji și suferări ale părinților noștri, noi, înainte de ce proiectul prin sancțiunea Majestății Voastre, ar deveni lege obligatoare, ne adresăm la bunătatea inimii părințești a Majestății Voastre, față de care inima poporului nostru n'a încetat nici-odată, în decursul domniei binecuvîntate de 50 de ani a Majestății Voastre, a bate cu credință și iubire, și a ne ruga, ca Majestatea Voastră să se induie preagrațios a împedeca nedreptatea cu care e amenințat poporul nostru și trecutul seu și a

nu da sancțiunea prea înaltă proiectului de lege „Despre numele de comune”.

Dumnezeu să binecuvinte și să țină la mulți ani pe Majestatea Voastră!

Dumnezeu să binecuvinte și să susțină patria noastră!

Din Budapesta.

— 25 Ianuarie.

Eri tinerimea maghiară unversitară a ținut o adunare, pentru a protesta în contra celor ce „Narodny Listy” scrisese cu privire la silințele de maghiarizare ale rectorului universității.

Evident că nu era vorba de a risipi o calomnie, căci tot ce scrisese ziarul ceh, era adevăr. Tinerii maghiari n'au avut deci alt scop de cât să facă reclamă și sgomot în jurul rectorului, președinte al asociației de maghiarizare.

La adunarea aceasta a fost invitată și societatea „Petru Maior” a tinerilor unversitari români.

Li-s'a dat însă Ungurilor un răspuns demn.

Eată-l :

„Prea stimată d-le President! Invitării „D-tale de a face ca la adunarea politică de protestare convocată pe azi să participe câți „mai mulți Români, nu pot satisface. Eată de ce: scopul societății „Petru Maior” este „cultivarea literaturii, ear nu să facă politică”

Virgil V. Moisil,
president.

Se înțelege, patrioților nu le place acest răspuns, ci ei însinuă că tocmai prin acest răspuns se face politică. Tinerimea română întreagă este însă de părerea, că n'are ce să caute acolo unde e vorba de a face elogii campionilor șovinismului.

Adunarea presădată de Vari Ortman Albert a votat unanim dragoste și încredere rectorului Herczeg „calomniat” (?) de presa străină.

Nici nu se putea altfel.

Din România.

Camera deputaților.

În ședința dela 12/24 a Camerei Dnul D. Sturdza, primul ministru, dă citire decretului de numire dlui G. Paladi, ca ministru al justiției, în locul dlui Djuvara.

Tot d-sa dă citire proiectului de lege pentru aprobarea convențiunii cu Serbia, pentru construirea podului peste Dunăre și

joncțiunea rețelei căilor ferate române cu cele sârbe.

Manifestațiuni.

Sâmbătă seara s'a represintat cu un mare succes la Teatrul Național opera „Traviata” în care a cântat eminenta artistă Darclee.

După terminarea reprezentațiunii, publicul a făcut lungi ovațiuni artistei.

Un mare grup de studenți au așteptat pe artistă la eșirea din teatru și i-au făcut ovațiuni.

Mulțimea a deshămat caii de la cupeș și marea artistă a fost dusă în triumf până la hotelul Continental, unde din nou studențimea i-a făcut ovațiuni.

D-na Darclee a apărut în balcon și a mulțumit tineretului, aruncându-le branjuri din florile pe cari artista le-a primit de la public.

Tulburările din Algir.

În numărul nostru de ieri am dat știre, că în Algir sa ținut o mare adunare antisemită, la care au participat peste 6000 de persoane și care s'a terminat cu vârsare de sânge și moarte de om.

Știrile mai nouă despre aceasta demonstrație antisemită le dăm în următoarele:

Victima acestui incident a fost împuns cu un pumnal în spate și lovit în cap de un glonț de revolver. Agitația în Algir e la culme. Pe străzi circulează poliția.

Despre cursul demonstrațiilor se scrie că pe când demonstrații au mers la casarmă unde au făcut ovații miliției, au spurt mai multe prăvălii și bolte de faină cari erau proprietăți ale jidanilor, din cari au scos sacii cu faină și i-au golit, iar marfa din prăvălii au aruncat-o pe stradă. Zuavii au atacat cu sulite pe demonstrații; mai mulți au fost grași răniți. Demonstrații înprăștiți de aici, s'au adunat la port unde au dat foc depozitelor de spirt ai jidanilor. De aceea s'au dus în partea St.-Eugen a orașului, unde au dat năvală asupra unor vile, a căror proprietari erau de asemenea jidani. În decursul demonstrațiilor poliția a arestat peste 200 de oameni.

Victimele demonstrațiilor s'au sporit cu una. Un maur cu numele Cayl a repausat într'o apotecă. Știrea despre moartea acestuia s'a lătit în grabă peste întreg orașul și a produs agitație mare. „Ne ucid” și „Moarte Jidanilor”! era strigătul general ce ieșea din gura poporului. Demonstrații au început apoi spargerea prăvăliilor jidovești. În furia lor nu cunoșteau margini. Urma

lor era însemnată cu flacări. Un escadron de vânători a primit comandă de atac asupra tumultului infuriat și care nu voia să se supună... Poliția și gendarmăria a fost insuficientă pentru restabilirea ordinii.

Antisemiții au jurat răsbunare pentru moartea celor doi morți creștini. — Autoritățile au teamă, că scenele se vor repeta.

Reforma Calendarului.

Ziarele din Iași ne aduc știrile următoare:

Ieri a avut loc în aula Universității noi, conferința asupra introducerii calendarului din occident în România, ținută de preotul Tondini de Quarenghi, reprezentantul academiei de științi din Bologna, pentru unificarea măsurii timpului.

Primul punct asupra căruia conferințiarul insistă, este introducerea în România a calendarului practicat de țările catolice, fără a se schimba sărbătorile religioase ortodoxe.

Conferințiarul expune pe larg un proiect de lege pentru introducerea noului calendar în România, după sistemul ce l'a prezentat deja în Bulgaria, unde a ținut asemenea o serie de conferințe — proiect redijat de preotul Tondini, și în spiritul observațiilor făcute de Stoiloff, președintele consiliului de ministri din Bulgaria. Acest proiect de lege va veni în dezbaterile parlamentului din Bulgaria, prin luna Maiu 1898 și e acompaniat de un comentariu publicat de revista juridica din Sofia, le riditchesko Spisanie.

Calendarul va fi introdus în toate actele civile și politice și nu aduce nici o deranjare într'o țară unde sunt diferite națiuni. Ca exemplu conferințiarul aduce Transilvania, care poporul ei Români, ce au introdus calendarul întregului imperiu, fără a-și uita sărbătorile religioase, identice cu cele de dincoace de Carpați.

Conferințiarul se oprește, discutând pe larg propaganda și ideea emisă de prelatul ortodox, episcopul Romanului, Melchesedec, de a se introduce în actele autorităților române două date: stilul vechiu și nou.

Proiectul preotului Tondini de Quarenghi se compune din 5 articole: 1) De a se uza în toate serviciile Statului o dată dublă: întâiu cifra calendarului din occident și apoi data calendarului Julian. 2) Toate actele de naștere, mariaj și deces să fie înscrise și elaborate cu data dublă. 3) Toate contractele, scrisorile de schimb, garaniile și obligațiunile de ori-ce natură, garantate

de Stat să poarte numai data calendarului cu stil nou. 4) Poșta și telegraful să continue cu stilul nou, așa cum se află și în prezent și 5) Guvernaul să-și trimită reprezentanți la toate conferințele ce se vor ține pentru introducerea noului calendar.

Conferința a început la orele 4 și s'a terminat la 5 și jum. Sala Universității și balcoanele literalmente pline; public ales

La sfârșitul conferinței preotul Tondini este viu felicitat de dl Giers consulul rusec — reprezentantul imperiului, care se conduce după cum știm tot după calendare Julian.

Conferințiarul a mai declarat într'un cerc intim că înainte de a veni la Iași, a avut o întrevvedere cu M. S. Regele, Carol I. care a încurajat ideea și proiectul noului calendar.

Adunarea Asociației meserieșilor români din Brașov.

Dur 30 la după amiază s'a ținut în Brașov adunarea generală ordinară a „Asociației pentru sprijinirea mesetărilor și școlărilor români meserieși din Brașov”. Fruntașii Români din Brașov au manifestat de astă-dată un interes foarte frumos față de cauzele acestei vechi și meritate Asociațiuni, prezentându-se la adunare în număr aproape complet.

Adunarea a fost deschisă și presădată de dl Vasilie L. Popovici, vice-președinte Asociației. După deschidere, dl secretar Dan a cetit raportul lung și bine întocmit al comitetului despre starea și activitatea Asociației în cursul anului 1897.

A urmat raportul casei, din care s'a aflat că asociațiunea dispune de un fond neatacabil în sumă de 4905 fl.; fond disponibil 592 fl. 67 cr. Fondul neatacabil, S roiesc lei: 44.700 și 303 fl. 30cr.; fond disponibil Stroiescu 283 fl. 41 cr. Fondul Stroiescu pentru susținerea unui ziar pentru meserieși lei 15.300. Mai e un nou fond de 95 pentru spălatul albiturilor copiilor marci raci de meseriași, întemeiat de dl I. M. Bebea. Apoi: număr 797 fl. 31 cr., stipendiu dela societatea „Transilvania” 135 fl. 86c.

Comisia censurătoare raportează prin I. Socaciu, că toate socotelile le-a aflat deplină ordine.

În legătură cu raportul acestei comisii dl Ioan Socaciu în considerarea motivei produse, face propunerea că: „Asociațiunea renunță la supraveghierea Reuniunii școlărilor, cum și la luarea în administrarea părtea Comitetului a fondului acelei Reuniuni.

Propunerea se primește unanim, împ

IDEALELE

de

Schiller.

Și vrei, o infidelă! să fugi tu dela mine,
Cu-atale vi-uri blânde, imagine cerești,
Cu-atale chinuri grele și cu plăceri divine,
Cu toate fără milă vrei să mă părăsești?
Ca să-ți oprească sborul ah! nimene nu poate,

O tu al vieții mele timp vesel aurit?
Tu curgi fără îndurare cu valuri spumegate
În marea vecinicii, în tristul înfinit!

S'a stins și acel soare de naltă fericire,
Ce-n calea vieții mele luminează revêrsa,
S'a stins și idealuri cu dulcea lor zimbire,
Ce sufletul meu tinăr adese mângăea.
S'a stins de mult în peptu-mi acea dulce
Credință

În chipuri și ființe, ce visul meu crea,
Ah! le-am pierdut pe toate prin cruda-mi
îndoință,
Acea ce odată așa sublim era!

Întocmai cum Pygmalion cu dorul cel mai mare

În brațele-i ferbinte o marmur' a cuprins,
Și pe-al seu pept o strinse, cu-atâta înfocare,

Încât în peatra rece el viață a aprins:
Astfel și eu natura, cu toată a mea iubire,
La sinul meu am strins-o, cu-al tineretei dor
Până încep să-nvie și dulce să respire
La vocea Musei mele, cântu-i arzător.

Și împărțind cu dânsa al inimei foc mare.
Natura, ce a fost mută, cu mine a vorbit,
Cu dragoste-mi răspunse la dulcea-mi sărutare,

S'a inimei șoptire îndată a simțit.
Atunci îmi vorbea floarea, pădurea cea mărețată,

Și lin șoptea izvorul prin vale ne'ncetat,
Și tot ce în natură era lipsit de viață
La vocea mea duioasă voios s'a deșteptat.

Și s'a născut în peptu-mi o viață arzătoare,
De aspirări sublime și plină de dorință,
Și care vru în lume, puternic să apară
Prin fapte și imagini, prin tonuri și ființe,
Ce mare și gigantă ah! lumea îmi păru-se
Când mugurul pe dânsa în sin o ascunde:
Dar când am cunoscut-o, așa puțin produse
Ș'acel puțin ce-mi dase, ce strimt și mic era.

Și tînărul s'aruncă pe-al vieții negre valuri
De visurile sale nebun și fericit,

El sboară cu'ndrăzneală: că nici a soartei
vânturi,

Nici grija, nici durerea pe el nu l'au lovit;
Și pân la stele naltă arzându-i cugetare,
Ș'a sale mândre visuri, cu cel mai mare dor,
Și nici o înălțime și nici o depărtare
Nu poate ză oprească al seu puternic sbor!

Ușor trecu prin lume, cum trece-o nălucire,
Și fericirii sale nimic nu s'opunea,
Cu armonii divine de dor și de iubire
Cortegiul cel mai vesel în jurul lui sbura.
Amorul plin de visuri și plin de fericire,
Norocul sub cununa de aur surizând,
Și gloria coronată cu-a stelelor lucire,
Și adevărul falnic în soare strălucind!

Dar ah! abia ajunse la jumătate cale,
Ș'acei perfiți tovarăși pe dânsul l'au lăsat.
Și unul câte unul din drumul vieții sale,
Trădându-l fără milă, de el s'au departat.
Norocul trecu iute ca spuma de pe valuri,
Aprins remase'n suflet ah! al științei dor.
Dar norul îndoinței cu a sale negre valuri,
Pe-a verității soare se'ntinde îngrozitori

Ș'a gloriei cunune, cunune mândre, sfinte,

Pe frunțile pătate, mănjite l'au văzut,
Ș'amorul lui cel mare, amorul lui ferbit
Precum o primăvară prea iute a trecut
Și o tăcere-adâncă și plină de uimire
Pe drumul vieții sale acum se lăsa,
Ș'abie o rază tristă c'o palidă lucire
În calea-i tenebroasă speranța arunca.

Din tot cortegiul vesel, ce mă încunjură
O! cine lângă mine cu dragoste va sta
Va mângăie un suflet, o viață dureroasă
Și cine m'a conduce până la groapa mea
O tu? tu care vindici în suflet ori ce ră
A amiceii mână, ce nu m'a părăsit,
Ș'a suferit cu mine în viața cea sermă
Tu care te cătasem ș'acuma te-am găsit

Și tu ce ești cu dânsa așa de strins ur
Și liniștești furtuna din peptul desperat
Activitate mândră, etern neadormită,
Ce n'ai distruge nimic ei numai ai crea
Ce la zidirea care se'naltă'n vecinicie
Câte-un grăunte numai, grăunte mic ai
Dar din a timpurilor imensă datorie
A șters minute, oare și zile ne'ncetat!

ună cu un amendament stilar propus de dl Dr. Mureșianu. De-odată cu aceasta se face apel la comitet, ca împreună cu președintele, dl N. Petra-Petrescu, să stea și mai departe la postul său și să nu demisioneze, ear' comitetul s'a supus dorinței unanime a adunării prin ce a căzut punctul privitor la alegerea unui nou comitet, ear' peste celelalte puncte s'a trecut foarte repede, fiind aleasă prin aclamațiune comisiunea censurătoare; de-asemena votarea budgetului și toate celelalte s'au făcut prin aclamațiune.

S'a votat apoi încredere și recunoștință presidentului pentru zelul și activitatea dovedită în interesul Societății după care a urmat închiderea adunării.

NOUȚĂȚI

Arad, 26 Ian. n. 1898.

Sosirea damelor sase la Viena. Despre sosirea la Viena a damelor sase se scrie: Deputațiunea femeilor a fost împinată de către universitarii sași din Viena cu aclamațiuni de: să trăească. După-ace colul în onorul deputațiunii a cântat „Sachsenlied“, studentul Trepper a ținut o frumoasă vorbire de bineventare, ear' Gerstgraser redactorul ziarului „Ostdeutsche Rundschau“ a predat deputațiunii un frumos buchet de flori.

O declarațiune. În fața scriselor presei maghiare, care a desinat pe d. I. Coroianu ca trădător al secretelor comitetului naționalitoților și a spus că înainte de întrunirea comitetului d-sa a fost pela ministrul președinte, d. Coroianu dă în „Tribuna“ dela 13/25 o declarație. Declară anume de calomnioasă știrea, că înainte de ședința comitetului ar fi fost prin palatul ministrului președinte, și spune că pela ministerii a fost numai după ședința comitetului.

D. Coroianu mai spune, că „procesul verbal a fost trimis în original la mai multe redacțiuni imediat după subscrierea aceluia“... Observăm că noi n'am primit acel proces verbal.

De altfel nici nu înțelegem ce zor era ca acest proces verbal să se trimită ziarelor, când cuprinsul lui nu era merit publicității.

Foamete în Canaan. Din Ciaba se vestește că foametea a început a domni și în comitatul Bichișului, unde sunt cele mai întinse și mai roditoare câmpii. În Körösladány, o mare comună din acel comitat, mai mult de 400 de oameni nu au pâine pe masă; ear' orașul Bichiș a votat deja 500 fl. pentru ajutorarea săracilor și a celor ce flămânzesc.

Din uniți unitari. Ziarul „Aranyosvidék“ din Turda publică știrea, că 20 de familii române gr.-cath. din Bicalat, în frunte cu judele comunal, au trecut la religiunea unitară. Cauza trecerei uniților la rel. unitară, numita foae zice că au fost dese neînțelegeri dintre ei și preotul lor. La trecere însă i-a îndemnat mult și preotul unitar din Aljar, care în zelul său de a-și aduna oi în strună, ținea dese conveniri, la cari invita și pe Români și îi îndeamnă mereu să primească unitarismul.

Drumul lui André. Din Kiew se scrie, că D-rul Payer a ținut acolo o interesantă conferență despre André, temerarul apostol al științei. Conferențiarul zice, că încercarea lui André, chiar dacă nu ar avea rezultatul dorit, din punct de vedere al istoriei culturale este și va rămânea una dintre cele mai însemnate. Cât despre înțelegerea și soarta lui André, conferențiarul își exprimă părerea că: André ar fi trebuit se examineze înainte de plecarea sa toate referințele climatice și se facă experimente ca să se convingă, că are posibil e că balonul să se urce până

la o înălțime stabilă? Pe lângă referințele favoritoare de pe timpul plecării sale, aeronautul temerar ar fi trebuit în cel puțin patru zile se ajungă la strimtoarea Behring, ceea-ce — după știrea postei de porumbei — nu s'a întâmplat. E probabil de altminteră că André s'a ajuns scopul, dar' nu e eschis ca balonul lui să se fi cufundat sau să fie purtat de vânt către pământul „Franz Iosif“. — Groaznică trebuie să fie însă poziția lui în cazul, dacă a dat de pământ departe de locurile populate. În acest cas numai așa se va putea gândi la scăpare, dacă a descins cumva pe vre-un litoral al Siberiei. Ca se auzim în curând despre André vreo știre, nici gândi nu ne putem.

O nouă catastrofă în Reșița. Abia trecu anul de când s'a întâmplat la mine de cărbuni din Reșița o explozie îngrozitoare, a cărei victimă au fost 8 de băeși.

Acuma ne sosește știrea despre o nouă nenorocire întâmplată tot la aceleași mine de cărbuni. Luni seara la orele 11 în mine s'au înecat 8 muncitori. Din norocire oxidația nu a produs explozie, căci atunci catastrofa ar fi mai mare și tot a sa de tristă ca în anul trecut.

Concurs pentru post de notar. Pentru postul notarial din Buteni devenit în vacanță prin abdicarea dlui Isidor Popescu, protopretorul Boroșineului Boros Ferencz publică concurs. Reflectanții au a-și trimite petițiunile lor până în 11 Febr. Alegerea va fi în 12. c.

Avis candidaților români.

Societatea Macedo - română. Duminecă membrii consiliului de 35 al societății Macedo-române din București s'au întrunit și au ales biroul diriginte în persoana d-lor V. A. Urechia, S. Perietzeanu-Buzău, Dr. Leonte ca membri. C. Ioanide, casier; C. Naum. Lăzărescu-Lecanta, secretari.

După aceea s'a primit cu aclamație donațiunile d-lor Urechia, Leonte și Dan cari constituiesc câte o subvenție de 600 lei pe an pentru câte o școală din Macedonia.

Budgetul a fost votat cu un excedent de 4000 lei.

O sârbare poliglotă. „Propaganda fide“ a arangiat zilele trecute o interesantă sârbare în Vatican. Festivitatea s'a numit sârbare poliglotă, deoarece-ce la aceea au fost reprezentate aproape toate limbile din lume. La festivitate, afară de limbile europene, s'au rostit discursuri în toate limbile exotice din partea misionarilor și pelerinilor participanți. Un misionar a ținut un lung discurs în limba chineză; ear' alții discutau în limba zulu-caferilor. La sârbare au fost de față mai mulți cardinali și ambasadori.

Romanul unui conte amoretat. Vieța cu felurile ei referințe produce adese-ori tablouri mai interesante și romane mai pătrunzătoare decât cea mai viuă fantazie. — Astfel de roman pătrunzător e și romanul tinărului baron englez Egon Scher-Vill.

Eată-l în cea mai scurtă schițare.

Tinărul conte e un om nefericit. La nefericire l'a împins însăși părintele său, care ca tată sever nu l'a dat voie să-și ia de soție pe aleasa inimii sale, idealul amorului său. — Casul a produs senzație în cercurile sociale ale familiei aristocrate ear' presa dinaintea căreia nimic nu se poate ascunde, a arătat cazul în toate detaliurile sale, ear' publicul petrece cu simpatie și compătimea pe tinărul baron în calea spinoasă a primului său amor. Iubea pe o fată engleză și de o rară frumusețe. Tatăl său însă se opunea în cel mai pronunțat mod voinței fiului său.

Adecă povestea veche rămâne pururea nouă. Fata în desperarea ei a intrat într'un claustru, ca să-și caute mângâiere și să-și uite durerea; ear' el, tinărul a luat lumea în cap. S'a despărțit de toate, dar' pe amanta lui înzădar a încercat să o uite; fără ea nu avea vieța. S'a dus la clau-

stru și și-a furat amanta. Dar' soartea a prelungit firul romanului. Părintele tinărului a despărțit cu forța pe cei doi amanți. Fata desperată s'a otrăvit, ear' tinărul baron și-a tras un glonț. A voit să-și caute scăpare în moarte dar' medicilor le-a succedat să-l scape de moarte. S'a vindecat dar' pe amanta sa nu o poate uita.

Inspector defraudant. Din Cincibiserici se scrie că Ottocsany Géza inspectorul domini al marelui proprietar Schossberger Lajos, după-ce a comis o defraudare mai mare a luat lumea în cap.

Defraudantul inspector a adresat din Stettin nevetei sale o epistolă în care își motivează fuga sa cu aceea, că a pierdut banii lui Schossberger. La epistola sa defraudantul a alăturat 500 fl., dar' soția lui a predat banii la poliție. Ottocsanyi avea mai de mult gândul să o tutească, ceea-ce se deduce și din impregiurarea, că de câteva luni a studiat cu multă diligență limba engleză și Baedeckerul american. După combinațiunile făcute până aci Ottocsanyi a dus cu sine o sumulică frumoasă de peste 50.000 fl.

O depeșe sosită mai în urmă vestește că Ottocsany e deținut în Copenhaga.

Conștiință de păcat. „N. W. T.“ publică din Londra știrea, că la tribunalul de acolo s'a prezentat zilele acestea un cavalier numit Wiljam Neville, fiul unui membru al cesei magnaților englezi. Cavalierul s'a prezentat înaintea tribunalului ca să-și ceară pedeapsa. Tinărul Neville a falsificat adecă un cambiu de una-sută-zece mii fl. Faptul l'a comis astfel, că a pus înaintea prietenului său May o hârtie pe jumătate acoperită invitându-l să-și iscălească numele. May în buna credință, că prieteul său vrea să facă vre-o glumă, își scrisese numele fără să fie știut că hârtia acoperită este o blanchetă de cambiu. Când May a știut că gluma prietenului său e prea groasă și că prin ușurința sa e tras pe sfoară până la suma de 110 mii fl., a plecat la tribunal să insinue gluma prietenului său; dar' glumețul Neville i-a premers. S'a prezentat însuși la tribunal și și-a mărturisit păcatul.

Telefon între New-York și Londra. Cu toate perfecționările de până aci ale telefonului, întrebuintarea acestuia între locuri mai îndepărtate nu a succedat. Acuma însă un inginer din Odessa, după cum se vestește, a aflat un mijloc prin care telefonul se va putea întrebuinta chiar și între locurile despărțite prin mările întinse. Invenția ingeniosului inginer redă vocea cu atâta tărie, în cât din odaie ori-cine poate auzi bine vorbele comunicate pe telefon, ceea ce s'a și dovedit cu ocaziunea unei probe. Inventatorul vrea să înființeze linie telefonică între Londra și New-York la care va aplica noile sale aparate.

Avis literar!

A eșit de sub presă „Dietestica populară“, cu deosebită considerare la modul de viață al țeranului român, tipărită cu ajutorul asociațiunii.

Cartea ilustrată cu mai multe figuri în text este un adevărat material instructiv cu deosebire pentru preoții, învățătorii și economii nostri dela sate.

Onorații domni cari a primit liste de abonament pentru aceasta lucrare, sunt rugați a mi-le retrimită fie ori și cu ce re-sultat.

Prețul unui exemplar cu porto postal cu tot costă numai 85 cr.

Mai lesne se poate procura prin asemnățiuni postale adresate la subscrierul.

Cel care abonează 10 exemplare de-odată primește unul gratis.

Bran, (Töresvár) la 22 Ian. 1898.

Simeon Stoica,
medic.

Învitate re la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe anul 1898 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an fl. 10.—
Pe 1/2 an „ 5.—
Pe 1/4 an „ 2.50
Pe o lună „ 1.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de Dumineca.

Administrația
„TRIBUNA POPORULUI“.

ULTIME ȘTIRI

Chestiunea fumană.

În chestiunea disolvării reprezentanței fumanne, ministrul internelor a adus deja hotărâre. În sensul decisului adus pe baza rezoluțiunii consiliului de ministri, ministrul încredințează guvernorului toate atribuțiile delegațiunii și a reprezentanței disolvate, afară de schimbarea regulamentului orășenesc, vinderea sau cumpărarea proprietăților și ridicarea impozitelor orășenești. În casuri de urgență însă, când adecă acestea nu s'ar putea amena până la noua constituire a reprezentanței, guvernorul poate lua dispozițiuni și în casurile excepționale, bine înțeles, cu aprobarea ministerului. Afacerile băncii orășenești le conduce și în viitor comisiunea aleasă de reprezentanța disolvată.

Budapesta, 25 Ianuarie.

Dămele sase au rugat pe baronul Bánffy să le mijlocească audiență la M. Sa Monarhul. Primul ministru a refuzat însă cerea.

Boiceff osândit la moarte.

Sofia, 25 Ian.

Curtea de apel a adus în procesul Boiceff sentență care a produs mare senzație. Judecata primei instanțe a fost schimbată și atât căpitanul Boiceff cât și gendarmul Novelici au fost osândiți la moarte.

Procesul Zola.

Paris, 26 Ian.

Zola a mai fost dat în judecată și de cei trei experți în procesul lui Dreyfuss. Fiecare cere câte 100.000 franci despăgubire.

La proces, Zola va propune 104 martori, între cari generali, foști miniștri și mai mulți membrii ai corpului diplomatic. Procesul va ține poate și 3 săptămâni.

Între cei propuși de martori sunt Sless, ambasadorul Rusiei la Bruxella, Nareskin, consilier de ambasadă rus, Schlatan, consilier de ambasadă german, Dumba, consilier la ambasadă austro-ungară, atașatii Schneider (german) și Panicardi (italian).

Editor: Aurel Popovici-Barciannu.
Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianu.

Bibliografie.

Poesii de Aurel Cioto. Un elegant volum de peste 100 pagini, cuprinzând 40 de poezii drăgălașe atât prin gândirile, cât și forma în care sunt turnate. Prețul: pentru Austro-Ungaria 1 fl, pentru România 2 lei 50 bani.

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fie care lună. Un număr 14 cr., o serie de 5 numere 70 cr., 10 numere 1 fl. 40 cr.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3 și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie.

„Jertfa Creștinilor“. Comentar al liturgiilor bisericești grecești, compus de Dr. Victor Szmigelski. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Preaveneratului Ordinariat metropolitan de Alba-Julia și Făgăraș. Blaj, 1897. tipografia seminarului archidiecezan. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura autorului. Venitul curat va fi o contribuție la formarea unui fond provincial de salarizare a preoților și învățătorilor.

„Istoria universală“ pentru școalele secundare de Vasilie Goldiș, profesor. Volumul III. Evul nou. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897. Prețul 1 fl. 50 cr.

„Manual de Theologia Morală“ de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la universitatea din București. Tipografia „Cărților bisericești“.

„Istoria Patriei“ și elemente din istoria universală, tratată după metoda biografică în două cursuri concentrice pentru școa-

lele populare române de Ioan Darius. Carte aprobată de Inaltul Ministru r. ung. prin ordinațiunea ministerială dto. 20 Dec. 1888. Nro. 37,358; și de Vener. Consistoare din Sibiu, Arad și Caransebeș etc. Prețul unei exemplar broșat 25 cr.

„Manual de Morala Evangelică“ sau scurtă explicare a textelor cu conținut moral din cele 4 Evanghelii de dl Moise N. Pacu, doctor în drept, profesor la liceul local, avocat și fost deputat. Carte aprobată de St. Sinod Galați, ediția II-a O recomandăm cu totdinadinsul preoților și învățătorilor precum și părinților de familie și creștinilor pioși. Se află de vânzare la autor, strada sf. Ilie Nr. 8, la librăria Nebuneli din Galați și la librăriile principale din țară. Prețul unui exemplar 3 lei.

„Gramatica Română“ pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Prețul 60 cr. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului.“

„Abecedar ilustrat“ compus pe baza principiilor pedagogice moderne de învățătorii: Iosif Moldovan, Nic. Ștefu, Iuliu Groșoreun, Nic. Boscaiu și Petru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop.“

„Liturgia Sfintului Ioan Crisostom“ culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericești, pentru corul școlarilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu, învățător în Arad. Prețul unui exemplar 2 coroane. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I.“ Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul II. 1881—1896. Edițiunea Academiei Române. București 1897.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Șurdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și România. 4) Tractatele dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române. Prețul 6 lei.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tratatului de Paris din 30 Martie 1856. Prețul 15 lei.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tratatul de Paris. Prețul 15 lei.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857. Prețul 15 lei.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857. Prețul 15 lei.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857. Prețul 15 lei.

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad hoc a Munteniei dela 30 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7) Prețul 10 lei.

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ioan I pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

Cursul pieței de săptămână din Arad.

Table with 2 columns: Item (e.g., Grâu de frunte, rënd, de primăvară, Secara, Orz, Ovă, Cucuruz) and Price (fl. 11.60 până 11.80, etc.).

Prețul făinei:

Table with 2 columns: Item (e.g., Făină albă, nou) and Price (Nr. 00 fl. 21.10, etc.).

Tergul de rimători din Budapeș

dela 21 Ian. n. 1898.

Rimătorii din Ungaria se vând: părechi greutate dela 250—280 chgr., cu 50—60 cr. per chgr.; de greutate dela 300—350 chgr. 50—51 per chgr.

Rimători de Sârbia, se vând: părechi greutate dela 240—260 chgr. în cu 48—49 cr.

Piața din B.-Pesta.

Prețul grânelor.

Grâu de toamnă fl. 12.80—13.30; grâu primăvară fl. 11.80—12.20; cucuruz (rumb) fl. 5.20—5.25; ovăș fl. 6.30—6.50; șecară fl. 8.65—8.70.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Main table with multiple columns showing train routes (e.g., Arad-Budapeșta, Arad-Ciaba-Oradea-mare, Seghedin-Arad) and prices for different classes (dim., a. m., seara).